

Briuselis, 2021 m. sausio 29 d.
(OR. en)

5623/21

SOC 42
EMPL 30
ECOFIN 71
EDUC 22

PRANEŠIMAS

---

nuo:	Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Tarybos rekomendacijos dėl ilgalaikio nedarbo įgyvendinimas: pagrindinės gairės - Bendrų EMCO ir SPC pagrindinių gairių patvirtinimas

---

Delegacijoms pridedamos Užimtumo komiteto (EMCO) ir Socialinės apsaugos komiteto (SPC) pagrindinės gairės dėl 2016 m. vasario 15 d. Tarybos rekomendacijos dėl ilgalaikių bedarbių integracijos į darbo rinką įgyvendinimo, siekiant jas patvirtinti.

EMCO ir SPC pagrindinių gairių dėl 2016 m. vasario 15 d. Tarybos rekomendacijos dėl ilgalaikių bedarbių integracijos įgyvendinimo priedas pateikiamas dokumento 5623/21 1 papildyme (dok. 5623/21 ADD 1).

Nuolatinių atstovų komiteto prašoma rekomenduoti Tarybai patvirtinti Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto pagrindines gaires dėl 2016 m. vasario 15 d. Tarybos rekomendacijos dėl ilgalaikių bedarbių integracijos įgyvendinimo.

Bendra EMCO ir SPC Tarybos rekomendacijos dėl ilgalaikių bedarbių integracijos į darbo rinką peržiūra

Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto pagrindinės gairės

2020 m. lapkričio 30 d. buvo atlikta trečioji Tarybos rekomendacijos dėl ilgalaikių bedarbių integracijos į darbo rinką peržiūra. Atsižvelgiant į tai, kad rekomendacijoje EMCO raginamas stebėti, glaudžiai bendradarbiaujant su SPC, jos įgyvendinimą socialinių paslaugų ir pajamų paramos teikimo atžvilgiu, šią trečiąją peržiūrą abu komitetai atliko kartu.

2020 m. apžvalgoje nagrinėtas COVID-19 krizės poveikis ilgalaikiams bedarbiams ir užimtumo bei socialinių tarnybų atsakas užtikrinant integruotų paslaugų teikimą. Pagrindiniai tikslai buvo parodyti, kaip valstybės narės sprendė iššūkius, su kuriais ilgalaikiai bedarbiai susidūrė pradiniuose ekonomikos krizės etapuose, taip pat parodyti priemonės, kurių imtasi siekiant užkirsti kelią ilgalaikio nedarbo didėjimui, ir galimus ekonomikos gaivinimo būdus. Nors atsakui į COVID-19 skirtos politikos priemonės užimtumo ir socialinių paslaugų srityje valstybėse narėse skiriasi, atliekant peržiūrą nustatyti keli bendri bruožai.

Kalbant apie užimtumo tarnybas, COVID-19 krizė labiausiai pakenkė prie individualių poreikių pritaikytoms konsultacijoms ar individualaus profiliavimo paslaugoms, taip pat prieigai prie paslaugų ir jų prieinamumui. Mažiausiai nukentėjo registracija ir integruotų paslaugų teikimas (atitinkamai 14 ir 16 valstybių narių pranešė, kad šioms funkcijoms poveikis nebuvo padarytas). Daugelis valstybių narių pranešė, kad dėl sveikatos ir saugos sumetimų buvo stengiamasi bent dalį ilgalaikiams bedarbiams skirtų užimtumo rėmimo priemonių perkelti į internetą. Tačiau šių pokyčių rezultatai buvo nevienareikšmiai, be kita ko, dėl ilgalaikių bedarbių ir neaktyvių asmenų, ypač tų, kurių IRT naudojimo įgūdžiai prastesni, nevienodų galimybių naudotis internetinėmis paslaugomis. Be to, dėl to, kad didėja užimtumo tarnybose užsiregistruojančių asmenų skaičius, o šių tarnybų darbuotojų pajėgumai yra riboti, kai kurios valstybės narės taip pat praneša, kad teikdami įdarbinimo ir atitinkamas paslaugas užimtumo tarnybų darbuotojai yra linkę pirmenybę teikti žmonėms, kurie darbo neteko ne taip seniai, nes jų atveju yra didesnė tikimybė susirasti darbą.

Kalbant apie socialines paslaugas, peržiūra parodė, kad pandemija padarė neigiamą poveikį paslaugų, visų pirma paslaugų, kurioms reikia asmeninio bendravimo, teikimui. Nors parama labiausiai pažeidžiamoje padėtyje esantiems žmonėms buvo tam tikru mastu išlaikyta, daugiausia dėmesio buvo skiriama galimybei gauti socialinės paramos išmokas ir jų teikimo tęstinumui. Kai kurios valstybės narės nurodė, kad viena iš prioritetinių tikslinių grupių yra garantuotų minimalių pajamų gavėjai. Mažiausiai paveikta sfera yra registracija ir paslaugų integravimas (18 valstybių narių pranešė, kad abiem funkcijoms poveikis nebuvo padarytas). Kai kurios valstybės narės ėmėsi papildomų veiksmų, kad padidintų galimybes gauti išmokas (pavyzdžiui, sušvelnindamos sąlygas, kuriomis įgyjama teisė gauti išmokas, atsisakydamos mokesčių, vykdydamos informavimo kampanijas arba naudodamos skaitmenines priemones).

Neigiamas poveikis dažniausiai buvo padarytas informavimo veiklai, prie individualių poreikių pritaikytų konsultacijų ar individualaus profiliavimo paslaugoms, taip pat paslaugų tęstinumui. Nepaisant to, buvo pranešta apie kai kuriuos gerosios praktikos įgyvendinant socialinio aktyvumo skatinimo programą pavyzdžius (pavyzdžiui, kas savaitiniai kontaktai su išmokų gavėjais buvo palaikomi įvairiais socialinės žiniasklaidos kanalais arba skatinant savanorišką veiklą siekiant padėti pažeidžiamiausiems piliečiams).

Daugiau kaip pusė valstybių narių planuoja valstybinių užimtumo tarnybų (VUT) administracinių procesų pokyčius, visų pirma poslinkį internetinių sprendimų ir tolesnio paslaugų integravimo kryptimi. Beveik visos valstybės narės savo VUT arba už jų ribų yra paskyrusios vieno langelio principu veikiančią įstaigą, kuri galėtų padėti koordinuoti ilgalaikiams bedarbiams teikiamą paramą ir pasiūlymus. Tuo pat metu tokia įstaiga galėtų padėti skatinti pažangias VUT ir socialinių tarnybų partnerystes, kad būtų įgyvendinamos socialinio aktyvumo skatinimo programos ir kitos iniciatyvos, pagal kurias derinami užimtumo rėmimo ir socialinės paramos elementus. Tačiau tokios pažangios partnerystės, apimančios bendrus tikslus ir visapusiškas priemones bei paslaugas, vis dar gana retos. Vieno langelio principu veikiančių įstaigų metodo stiprinimas gali padėti įveikti didėjančią spaudimą paslaugų teikėjams. Aktyviau taikant individualius būdus šalinti įvairias integracijos į darbo rinką kliūtis galima padėti užkirsti kelią tolesniam ilgalaikio nedarbo didėjimui. Tam reikalingas glaudesnis užimtumo ir socialinių tarnybų bendradarbiavimas. Siekiant remti šį procesą, valstybės narės raginamos toliau remtis tarpusavio mokymosi programomis, visų pirma įtraukiant tiek VUT, tiek socialines tarnybas.

Dauguma valstybių narių padidino išteklius ilgalaikio nedarbo ir neaktyvumo problemai spręsti esant dabartinei krizei. Tai lėmė neatidėliotinus reagavimo veiksmus, daugiausia dėmesio skiriant aktyvesniam naudojimuisi internetinėmis paslaugomis, tikslinių grupių išplėtimui ir darbui su pažeidžiamomis grupėmis. Daugelis valstybių narių vis dar planuoja arba diegia tokias priemones, kurios, be kita ko, yra ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų dalis, pavyzdžiui, skaitmeninių įgūdžių tobulinimo priemonės.

Taip pat labai daug valstybių narių išsakė abejonį dėl dabartinės krizės ilgalaikių padarinių ilgalaikiams bedarbiams teikiamai paramai, atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu dėmesys daugiausia sutelkiamas į atsaką dėl tiesioginio krizės poveikio darbo vietų praradimui ir į užimtumo išsaugojimą. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, politikos įgyvendinimo pastangos vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu turės būti sutelktos į programų ir priemonių, kurios dėl COVID-19 pandemijos buvo nutrauktos arba atidėtos, užbaigimą, taip pat į tikslinių paslaugų, skirtų ilgalaikiams bedarbiams, derinį ir jų integruotą teikimą.

Rekomendacijos dėl ilgalaikių bedarbių įgyvendinimo stebėseną taip pat yra grindžiama kiekybiniais duomenimis, renkamais padedant valstybėms narėms. 2019 m. įvyko trečiasis visų duomenų rinkimo procesas, grindžiamas EMCO parengta rodiklių sistema (rezultatų santrauka pridėta prie šių pagrindinių gairių). Šiame procese daugiausia dėmesio skiriama susitarimų dėl integracijos į darbo rinką įgyvendinimui, pasiektiems užimtumo rezultatams ir jų tvarumo mastui. Nors 2019 m. 14 valstybių narių bent 95 % asmenų buvo sudarę susitarimą dėl integracijos į darbo rinką, 8 valstybėse narėse bent vienas iš trijų asmenų, įsiregistravusių 18 mėnesių ar ilgiau, nebuvo sudaręs tokio susitarimo. Tolesnės padėties rodikliai, rodantys susitarimų dėl integracijos į darbo rinką naudotojų padėtį praėjus dvylikai mėnesių nuo jų darbo pradžios, gali būti apskaičiuoti tik 16 šalių. 2019 m. rezultatai rodo, kad 46,5 % susitarimų dėl integracijos į darbo rinką naudotojų, kurie 2018 m. po nedarbo laikotarpio pradėjo dirbti, praėjus 12 mėnesių vis dar dirbo (nebūtinai toje pačioje darbo vietoje), palyginti su 50,1 % 2017 m. po nedarbo laikotarpio pradėjusių dirbti asmenų, o tai rodo padėties prastėjimą. Apskritai valstybės narės raginamos imtis papildomų priemonių, kad pagerintų duomenų rinkimo kokybę ir išsamumą, taip pat pagerintų pajėgumą stebėti po nedarbo laikotarpio pradėjusių dirbti žmonių padėtį.
